

Bożena Ciborowska-Lipko – magister filologii polskiej, nauczycielka w Szkole Podstawowej nr 8 w Stargardzie Szczecińskim, z 18-letnim stażem pracy. W 1995r. napisała program klasy teatralno-dziennikarskiej dla szkoły podstawowej, który z powodzeniem realizuje do tej pory. W przyszłym roku szkolnym zakończy pięcioletni cykl pracy z tą klasą. Realizacja programu dała bardzo dobre wyniki, przyniosła klasie wiele sukcesów, m.in. I miejsce w wojewódzkim konkursie na działalność dziennikarską, organizowanym przez „Kurier Szczeciński” pod hasłem „Od wakacji do wakacji” oraz od trzech lat I miej-

sce w wojewódzkim konkursie „Przyjaciele teatru” za krzewienie kultury teatralnej. Uczniowie mogą pochwalić się również udziałem w ogólnopolskich przeglądach teatrów dziecięcych, w Polsko-Niemieckich Festiwalach Młodzieży, wyróżniają się szeroką działalnością na terenie miasta i regionu. Na bazie doświadczeń w pracy z tą klasą (opisanych przez autorkę także w czasopiśmie „Nowe w Szkole” nr 5/98-99) powstał niniejszy program klasy teatralno-dziennikarskiej dla zreformowanej szkoły podstawowej i gimnazjum.

ISBN 83-7173-107-8

9 788371 731075

Bożena Ciborowska-Lipko

P R O G R A M
KLASY
TEATRALNO-DZIENNIKARSKIEJ

DLA SZKOŁY
PODSTAWOWEJ I GIMNAZJUM

KIELCE

Bożena Ciborowska-Lipko

**PROGRAM
KLASY TEATRALNO-DZIENNIKARSKIEJ
DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ
I GIMNAZJUM**

WYDAWNICTWO PEDAGOGICZNE ZNP

1999

Program nauczania w klasie teatralno-dziennikarskiej
dopuszczony do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej,
przeznaczony dla I, II i III etapu edukacyjnego
(szkoły podstawowej i gimnazjum).
Nr dopuszczenia DKW - 4014 - 142/99

Recenzenci: mgr Ludwika Baranowska
mgr Zofia Kmieciak

Redaktor techniczny: Julian Kowalski
Korekta: Teresa Bugajska
Projekt okładki: Eryk Pajęczkowski
Prezes – redaktor naczelny wydawnictwa: Ewa Moroz

ISBN 83-7173-107-8
SWW 2712

© Copyright by Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP
Spółka z o.o. w Kielcach 1999

WYDAWNICTWO PEDAGOGICZNE ZNP Spółka z o.o. w Kielcach
25-610 Kielce, ul. Jagiellońska 23
tel. (0-41) 346-21-81, tel./fax 346-21-80
poczta internetowa: handel@wydped.com.pl
KONTO: PKO BP SA I O KIELCE NR 87 1020 0000 9502 0144 9172

Spis treści

Rozdział 1	
Cele dydaktyczno-wychowawcze klasy teatralno-dziennikarskiej	5
Rozdział 2	
Ogólna charakterystyka programu	8
Rozdział 3	
Nowe treści programowe: szkoła podstawowa, gimnazjum	13
Rozdział 4	
Sposoby realizacji programu klasy teatralno-dziennikarskiej	20
Rozdział 5	
Osiągnięcia konieczne i sposoby sprawdzania skuteczności programu	22
Rozdział 6	
Warunki niezbędne do realizacji programu	26
Rozdział 7	
Uwagi końcowe	27

Cele dydaktyczno-wychowawcze klasy teatralno-dziennikarskiej

Podstawowym założeniem klasy jest kształtowanie osobowości uczniów, przygotowywanie do odgrywania różnych ról w przyszłym życiu rodzinnym i społecznym.

Cele szczegółowe

I etap edukacyjny: kl. I - III szkoły podstawowej

(Forma zajęć pozalekcyjnych – koło teatralne)

1. Rozpoznanie zespołu klasowego, integracja grupy.
2. Ocena sposobu wypowiedzania się dzieci, wychwycenie wad wymowy, współpraca ze szkolnym logopedą, zajęcia logopedyczne.
3. Rozwijanie umiejętności czystej, poprawnej wymowy, właściwej modulacji głosu, jego siły itp. poprzez ćwiczenia dykcyjne, oddechowe, ruchowe itp.
4. Rozbudzanie zdolności recytatorskich uczniów.
5. Budzenie zainteresowania teatrem, wyzwalanie w uczniach możliwości kreatywnych poprzez zabawy ogólnorozwojowe, gry dramowe, krótkie inscenizacje, ćwiczenia zmysłów: słuchu, wzroku, węchu, smaku, dotyku; koncentracji itp.
6. Rozwijanie umiejętności pracy w zespole, współtworzenia małego „dzieła” scenicznego, odpowiedzialności, rzetelności.
7. Pobudzanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w życiu klasy, szkoły.
8. Rozwijanie pozytywnych cech charakteru, takich jak np. tolerancja, życzliwość, otwartość, szacunek dla pracy innych.

II etap edukacyjny: kl. IV - VI szkoły podstawowej

1. Jeżeli nie wprowadzono w klasach młodszych przygotowawczego koła teatralnego, w II etapie należy zrealizować następujące cele:
 - a) rozpoznanie zespołu klasowego, integracja grupy,
 - b) ocena sposobu wypowiedzania się uczniów, próby niwelacji wad wymowy (współpraca ze szkolnym logopedą).
2. Wyposażenie uczniów w umiejętności, które umożliwiają im amatorską działalność teatralną: np. właściwa dykcja, modulacja głosu, mówienie z różnymi intencjami, wyrażanie uczuć i stanów emocjonalnych poprzez gesty, ruch, mimikę.

3. Zdobyć ogólną wiedzę teoretyczną dotyczącą teatru, niezbędnej do realizacji własnych przedstawień i głębszego odbioru oglądanych spektakli profesjonalnych teatrów.
4. Uwrażliwienie na sztukę, pobudzanie uczniów do działań artystycznych (rozwijanie zdolności aktorskich, recytatorskich, plastycznych, tanecznych, itp.).
5. Wyposażenie w wiadomości ogólnohumanistyczne i ćwiczenie sprawności wypowiedzania się w podstawowych gatunkach publicystycznych na łamach gazetki szkolnej.
6. Opanowanie umiejętności pracy z komputerem (z wykorzystaniem prostych programów przydatnych w amatorskiej pracy dziennikarskiej), z magnetofonem, dyktafonem. Przygotowanie do świadomego korzystania ze środków masowej komunikacji - prasa, telewizja, radio itp.; wprowadzenie w świat mediów oraz podstawowe procesy komunikowania się ludzi.
7. Przygotowanie do samokształcenia, korzystania z różnych dóbr kultury (biblioteki, czytelnie, muzea itp.), tekstów kultury; docierania do informacji, wyrażania swego sądu; wszechstronnego rozwoju, wzbogacania swej osobowości.
8. Rozwijanie umiejętności pracy w zespole, wspólnego tworzenia przedsięwzięcia – spektaklu, redagowania gazetki, klasowej akcji, itp.
9. Poznanie specyfiki swego środowiska (szkoły, dzielnicy, miasta, regionu), jego tradycji, kultury i spraw życia codziennego. Współuczestnictwo w działalności kulturalnej wspólnoty lokalnej.
10. Rozwijanie pozytywnych cech charakteru, takich jak tolerancja, życzliwość w stosunkach międzyludzkich, szacunek dla pracy innego człowieka, uczciwość, odpowiedzialność za własne słowa i czyny, otwartość, działanie na rzecz innych zwłaszcza młodszych, słabszych, potrzebujących pomocy.
11. Wdrażanie do łatwiejszego nawiązywania kontaktów międzyludzkich, odnajdywania swego miejsca w grupie, podkreślania swej wartości, ale i poszanowania innych, bezkonfliktowego rozwiązywania problemów jako całościowe przygotowanie do pracy w nowym otoczeniu, środowisku, nowej szkole – w gimnazjum.

III etap edukacyjny: kl. I - III gimnazjum

1. Dalsze rozwijanie teatralnych i dziennikarskich zainteresowań uczniów a także ich indywidualnych zdolności i umiejętności (np. recytatorskich, plastycznych, tanecznych, literackich, itp.).
2. Wyposażenie uczniów w ogólną wiedzę na temat historii teatru, etapów jego rozwoju, warsztatu pracy aktora, reżysera, technik teatralnych, itp.
3. Rozwijanie umiejętności aktorskich, reżyserskich, scenograficznych, akcentowanie potrzeby współdziałania w zespole w procesie tworzenia wspólnego dzieła scenicznego.
4. Utrwalenie wiedzy i doskonalenie umiejętności dziennikarskich zdobytych w szkole podstawowej, poznanie pracy dziennikarza telewizyjnego i radiowego, trudniejszych form i gatunków publicystycznych.

5. Praktyczne wykorzystanie zdobytych wiadomości i umiejętności dziennikarskich przy redagowaniu szkolnej gazetki oraz współpracy z profesjonalnymi redakcjami czasopism lokalnych i regionalnych.
 6. Wyposażenie uczniów w umiejętność dziennikarskiej pracy z komputerem a także korzystania z niego jako źródła wiedzy o świecie, pracy z magnetofonem, dyktafonem, kamerą amatorską.
 7. Rozwijanie umiejętności segregowania, opracowywania zdobytych informacji, określania własnego stanowiska – umotywowanych sądów aprobujących lub krytycznych, uświadomienie roli mass mediów, środków i form ich pracy.
 8. Rozbudzanie motywacji do korzystania z różnych źródeł, tekstów kultury, wprowadzenie w tradycję kultury narodowej i europejskiej. Zachęcanie do samokształcenia, stałego rozwoju własnej osobowości.
 9. Kształtowanie postaw zaciekawienia sobą, drugim człowiekiem, uczuciowego związku z polskością, tradycją narodową, historią, poczucia odpowiedzialności za siebie i innych, działania na rzecz drugiego człowieka, poszanowania prawa, solidarności z innymi mieszkańcami Ziemi, współdziałania w grupie jako całościowe przygotowanie do pełnienia różnych ról społecznych w przyszłości w życiu zawodowym i rodzinnym.
-

Ogólna charakterystyka programu

I. Struktura tej formy innowacyjnej wygląda następująco:

1. I etap edukacyjny (kl. I - III): koło teatralne (bazujące na zabawie i ćwiczeniach ogólnorozwojowych) prowadzone przez nauczyciela przygotowującego się do realizacji programu teatralno-dziennikarskiego z dziećmi poza ich zajęciami dydaktycznymi z obecnym wychowawcą klasy. Miałoby na celu wzbudzenie zainteresowania uczniów teatrem. Ta grupa po przejściu do drugiego etapu edukacyjnego mogłaby tworzyć trzon klasy teatralno-dziennikarskiej. Ponieważ praca na tym poziomie to typowe działania pozalekcyjne (koło teatralne), nie będą tutaj szczegółowo omawiane. Nie jest to etap konieczny, lecz alternatywny. Jeżeli nie zostanie on wprowadzony, program rozpoczyna się od klasy IV.
2. II etap edukacyjny (kl. IV - VI): to część podstawowa programu, realizowana na lekcjach języka polskiego, godzinach z wychowawcą, przy korelacji z blokami przedmiotowymi – sztuka (plastyka, muzyka) i informatyka. Na tym etapie klasa teatralno-dziennikarska pracuje według przygotowanego przez nauczyciela języka polskiego przy współpracy z nauczycielem plastyki, muzyki, historii programu dydaktycznego wynikającego ze zreformowanej podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej (obecnie obowiązujący: projekt roboczy z dn. 29 X 1998 r.), powiązanego z ogólnymi zadaniami szkoły. Gwarantuje to właściwe przygotowanie uczniów do kontynuacji nauki na dalszym etapie (gimnazjum) w zakresie: lektury, tekstów kultury, sposobów ich poznawania, ćwiczeń w mówieniu i pisaniu, nauki o języku. Istotą prezentowanego tutaj programu klasy teatralno-dziennikarskiej jest wprowadzenie do tych opracowanych przez nauczycieli zreformowanych programów dydaktycznych dodatkowych treści programowych i działań wspomagających, które zostaną omówione w rozdziale „Nowe treści programowe” w części „Szkoła podstawowa”. Dzięki takiemu rozwiązaniu ten program może być realizowany przez różnych nauczycieli polonistów w powiązaniu z opracowanymi przez nich własnymi wersjami zreformowanych podstaw programowych MEN, które – zakładając dużą dowolność i twórczą postawę nauczyciela – mogą być w różnych szkołach różne. Po zakończeniu i podsumowaniu pracy w klasie VI program może zostać zakończony jako trzyletni cykl kształcenia. Przyjęto jednak ewentualność działania w kolejnym etapie, który będzie możliwy przy współpracy i dzięki życzliwej postawie dyrekcji wybranego gimnazjum. Zaplanowano bowiem jego kontynuację w następnym trzyletnim cyklu – kl. I - III gimnazjum.
3. III etap edukacyjny – gimnazjum. Podobnie jak w etapie drugim program klasy

teatralno-dziennikarskiej gwarantuje zachowanie zreformowanych treści programowych zaproponowanych przez MEN, a opracowanych przez nauczyciela języka polskiego według własnej koncepcji przy współpracy z nauczycielami historii, plastyki, muzyki, informatyki. Wprowadza zaś innowacyjne treści, przedstawione w rozdziale „Nowe treści programowe” w części „Gimnazjum”.

II. Ogólna charakterystyka programu – szkoła podstawowa (kl. IV - VI)

Nabór do klasy odbywa się na zasadzie dobrowolności, bez dokonywania klasyfikacji, przy akceptacji rodziców. Uczniowie po zdobyciu wiedzy ogólnej, po wstępnej integracji klasowej wybierają jedną z grup zainteresowań:

- a) teatralną – aktorzy i reżyserzy,
- b) plastyczno-techniczną – scenografia, kostiumy, lalki, rekwizyty, organizacja przedstawień (obsługa sceny, światła, itp.),
- c) muzyczną – muzyka, efekty akustyczne, śpiew, taniec, elementy choreografii,
- d) dziennikarską – redaktorzy gazetki szkolnej, kronikarze prowadzący szkolną kronikę, fotoreporterzy.

Każdy uczeń doskonali swe umiejętności w danej dziedzinie, rozwija własne zainteresowania, mobilizuje się do jak najlepszego wykonania zadania – elementu wspólnego przedsięwzięcia. Dziecko ma szansę wykazania się w formie, która mu najbardziej odpowiada.

Klasa jako grupa organizuje własne życie kulturalne poprzez:

- a) częste wizyty w teatrze, oglądanie spektakli, spotkania z ludźmi teatru,
- b) stałe kontakty z teatrami regionalnymi np.:teatr lalek, teatr dramatyczny ...
- c) współpracę z ... np.Towarzystwem Kultury Teatralnej w ...
- d) uczestnictwo w ciekawych imprezach kulturalnych w szkole, dzielnicy, mieście, regionie,
- e) nawiązanie kontaktu z najbliższą drukarnią, muzeum, Młodzieżowym Domem Kultury,
- f) współpracę z regionalnymi czasopismami,
- g) comiesięczne podsumowania wydarzeń kulturalnych, wybór „rewelacji miesiąca”,
- h) udział w spotkaniach teatralnych, przeglądach działalności amatorskiej, konkursach recytatorskich, konkursach wiedzy o teatrze (np. Spotkania Teatralne „Pinokio” w Złotowie, miejskie i wojewódzkie przeglądy teatralne, Płocki Kramik Teatrzyków Dziecięcych „Heca”, Wojewódzki Konkurs „Przyjaciele Teatru”, młodzieżowa obsługa prasowa Polsko-Niemieckiego Festiwalu Młodzieży organizowanego przez Euroregion „Pomerania”).

Klasa będzie się starać wpływać na życie kulturalne innych poprzez:

- a) przygotowywanie i prezentację inscenizacji, przedstawień teatralnych dla uczniów, rodziców, nauczycieli, mieszkańców dzielnicy,

- b) prezentację własnej twórczości plastycznej inspirowanej spektaklami teatralnymi – wystawy,
- c) organizowanie co 2 lata „Warsztatów Dziennikarskich”, z udziałem profesjonalnych dziennikarzy prasy regionalnej, będących próbą wymiany doświadczeń wśród opiekunów i redaktorów uczniowskich gazetek z okolicznych szkół,
- d) akcentowanie Międzynarodowego Dnia Teatru,
- e) przygotowywanie co roku Szkolnego Festiwalu Teatralnego dla uczniów innych klas (klasa teatralna pod kierunkiem profesjonalnego aktora występuje wtedy w roli jurora),
- f) organizację przeglądów teatrów amatorskich dla zespołów teatralnych z okolicznych szkół, skupiających uczniów kl. IV - VI (Przeгляд Amatorskich Teatrów Szkół Podstawowych „O Nagrodę Cukrowej Głowy”),
- g) okazjonalne występy dla dzieci ze Szkoły Specjalnej itp.

Uczniowie przez cały czas gromadzą materiały, pamiątki, czasopisma, książki, afisze, programy teatralne, itp. tworząc małe, klasowe „muzeum teatralne”.

Na początku klasy czwartej każdy uczeń otrzyma dwa segregatory, w których przez trzy lata nauki w szkole podstawowej będzie zbierał wycinki, zapiski – słowniczek, materiały dotyczące dziennikarstwa i teatru.

Nauka w klasie IV rozpocznie się uroczystym pasowaniem i ślubowaniem uczniów. Każdy z nich otrzyma identyfikator, regulamin klasy, wcześniej przekonsultowany z uczniami i rodzicami.

W klasie IV w celu integracji uczniów między sobą i z wychowawcą będzie powstawała na bieżąco „klasowa encyklopedia wiedzy” (jako klasowa gazetka ścienna), prezentująca informacje o każdym uczniu (za jego zgodą) – zdjęcie, hobby, zainteresowania, zalety, itp.

Każdy uczeń mający kłopoty z nauką może liczyć na pomoc wychowawcy, nauczyciela przedmiotowego, a także zorganizowanej formy samopomocy koleżeńskiej.

Raz w roku, na półroczu, uczeń i rodzice otrzymują, oprócz wykazu tradycyjnych ocen przedmiotowych, ocenę opisową, w której zawarte są następujące informacje: osiągnięcia w nauce, zasób wiedzy, umiejętności, zachowanie, spostrzeżenia, wnioski wychowawcy, frekwencja szkolna, sukcesy sportowe, aktywność kulturalna i społeczna, uwagi na temat przedmiotów, z których uczeń osiąga wyniki poniżej swoich możliwości, sposoby wyrównywania niedociągnięć.

Klasa teatralno-dziennikarska ma swoje hasło, godło, własny regulamin i Radę Klasy, która jest rzeczywistym gospodarzem klasy. Tworzą ją: wychowawca, troje rodziców i troje uczniów. Skład Rady Klasy może być zwiększony o Honorowego Członka Klasy, którym może być dyrektor szkoły, zaprzyjaźniony z klasą aktor, dyrektor teatru, dziennikarz, itp. Rada Klasy uczestniczy w procesie dydaktyczno-wychowawczym klasy poprzez opracowywanie harmonogramu wycieczek, imprez, spotkań itp. na każdy okres nauki szkolnej i jego stopniową realizację, planowanie spotkań rodzicielskich, pomoc w organizacji tzw. „zielonej szkoły” itp.

Wychowawca przy poparciu rodziców, dyrekcji szkoły dba o wyposażenie klasopracowni, tworzy jej zaplecze teatralne, ciekawy wystrój oddający charakter klasy, miłą, „domową” atmosferę.

Praca uczniów w szkole jest ściśle powiązana z domem rodzinnym dzieci. Narzuca to szerokie formy współpracy szkoły, wychowawcy z domem rodzinnym uczniów:

- a) kontakty zbiorowe: – comiesięczne konsultacje rodziców z wychowawcą („dzień otwartej szkoły”)
 - spotkania Rady Klasy, wychowawcy z rodzicami
 - spotkania z pedagogiem szkolnym, pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w ..., szkolną pielęgniarką itp. (zależnie od potrzeb),
- b) kontakty grupowe: – wewnętrzne spotkania Rady Klasy, samorządu klasowego
 - spotkania wybranych rodziców w celu pomocy w organizacji imprez, wyjazdów klasy; korzystanie z doświadczeń, możliwości wynikających z pracy zawodowej rodziców,
- c) kontakty indywidualne: – rozmowy indywidualne, wizyty domowe, korespondencja, rozmowy telefoniczne, itp.

Klasa wypracowuje swoje zwyczaje i obrzędy, święta np. akcentowanie Międzynarodowego Dnia Teatru (27 marca), świętowanie setnych lekcji, rocznic wydania gazetki uczniowskiej. Działalność klasy jest cały czas rejestrowana w postaci kroniki klasowej, nagrywanych kaset video z ważnych imprez, zdjęć fotograficznych.

Wychowawca klasy każdego roku dokonuje pisemnego podsumowania i oceny działalności klasy, wyciąga wnioski na przyszłość. Program klasy teatralno-dziennikarskiej jest otwarty, będzie – w miarę realizacji i zdobywania doświadczeń – wzbogacany i korygowany, a także konsultowany z doradcami metodycznymi.

III. Ogólna charakterystyka programu – gimnazjum (kl. I - III)

Po zakończeniu cyklu podstawowego, uczniowie przechodzą do klasy I gimnazjum, którego dyrekcja została wcześniej zapoznana z całością programu edukacji teatralno-dziennikarskiej i wyraziła zgodę na jej kontynuację. Najlepiej, aby pracę w tej klasie kontynuował nauczyciel prowadzący ją w szkole podstawowej (sprawa do uzgodnienia z dyrekcją gimnazjum).

Klasa zachowuje swoją specyfikę, zwyczaje, formy pracy, wzbogacając je o działania typowe dla młodzieży starszej - poważniejsze formy teatralne, nowe kontakty, itp. wynikające z poszerzonych w stosunku do szkoły podstawowej treści programowych, przedstawionych w rozdziale „Nowe treści programowe”.

Doświadczenia zdobyte w organizacji imprez międzyszkolnych typu: Warsztaty Dziennikarskie, Przegląd Amatorskich Teatrów Szkół Podstawowych

zostaną wykorzystane w przygotowywaniu podobnych działań, ale kierowanych do rówieśników – uczniów okolicznych gimnazjów.

Klasa będzie wydawała nową, młodzieżową gazetkę szkolną, nadal rejestrowała swoją działalność w postaci kroniki, zdjęć fotograficznych, filmów video.

Zostaną zachowane nawiązane w etapie podstawowym kontakty z dziennikarzami, pracownikami teatru, działaczami Towarzystwa Kultury Teatralnej w danej miejscowości.

Klasa nawiąże ściślejszą współpracę z Operą i Operetką w ..., najbliższym ośrodkiem telewizyjnym, wybranym czasopismem o zasięgu krajowym, innymi gimnazjami o podobnych zainteresowaniach.

Tak jak i w poprzednim etapie program klasy będzie każdego roku korygowany, modyfikowany, zależnie od możliwości, aktywności uczniów, itp.

Wychowawca dokonywać będzie corocznej oceny realizacji programu.

Nowe treści programowe

Szkoła podstawowa (kl. IV-VI)

Klasa IV

Formy wypowiedzi:

- notatka prasowa,
- informacja o wyglądzie osoby, przedmiotu, połączona z krótką oceną, osobistymi odczuciami,
- informacja o szkolnej imprezie, wycieczce do teatru, kina, itp.
- list do redakcji – różne cele listu (informacja, prośba),
- krótkie dialogi – przygotowanie do przeprowadzenia wywiadów.

Kultura, sztuka, tradycja...

- krótkie dzieje pisma i druku,
- poznanie pracy drukarni, ręczny i maszynowy skład tekstu,
- podstawowe informacje o papierze,
- praca regionalnej redakcji dziennikarskiej,
- podstawowe dane na temat budowy gazety,
- typy czasopism ze względu na częstotliwość ukazywania się,
- specyfika i kodeks pracy dziennikarza: kultura zachowania, języka, rzetelność, uczciwość, szacunek dla pracy innych, prawdomówność, odpowiedzialność,
- czasopisma czytane przez nas i naszych rodziców,
- krótka historia teatru lalek,
- najprostsze formy teatralne,
- typy lalek, sposoby ich animacji,
- budowa teatru – ludzie zaplecza,
- słowniczek teatralny i dziennikarski (segregatory),
- ciekawe wydarzenia kulturalne - wystawy, koncerty, premiery filmowe,
- kultura żywego słowa, dykcja, likwidacja błędów wymowy.

Działania twórcze uczniów:

- formy dramy,
- inscenizacje,

- spektakle teatralne na bazie baśni polskich i obcych oraz tekstów związanych z regionem (min. 2 w ciągu roku),
- redagowanie szkolnego miesięcznika,
- prowadzenie kroniki klasowej,
- prace plastyczne wyrażające odczucia po obejrzeniu spektakli w teatrach profesjonalnych,
- inne działania artystyczne: np. projekty kostiumów, lalek, ich wykonywanie.

Działania wspomagające realizację programu:

- wycieczki do najbliższej drukarni,
- stała współpraca z regionalną gazetą,
- patronat teatru lalek,
- współpraca z Towarzystwem Kultury Teatralnej w ...
- wyjazdy do teatrów (min. 5 w ciągu roku szk.),
- stały kontakt ze szkolnym logopedą,
- ścisłe więzi z biblioteką szkolną (praca ze słownikami, samokontrola swej pracy – tekstu do gazetki),
- nawiązanie kontaktu z klasą o podobnych zainteresowaniach spoza swojej miejscowości.

Klasa V

Formy wypowiedzi:

- doskonalenie form poznanych w klasie IV (list do redakcji, notatka prasowa),
- sprawozdanie prasowe z wycieczki, przedstawienia, spotkania połączone z własną oceną,
- próby wywiadu prasowego,
- zawiadomienie o mającym odbyć się spotkaniu,
- zaproszenie na ciekawą imprezę szkolną, zaproszenie na spektakl teatralny.

Kultura, sztuka, tradycja...

- praca profesjonalnej redakcji: sposoby gromadzenia i opracowywania materiału,
- budowa gazety,
- krótka historia teatru aktorskiego,
- specyfika teatru aktorskiego,
- teatr lalkowy a teatr aktorski: podobieństwa, różnice,
- budowa teatru – scena, zaplecze,
- ludzie teatru, współtwórcy spektaklu,
- kultura żywego słowa, dykcja, właściwa modulacja, intonacja głosu, różne intencje wypowiedzi, mimika, gest, itp.
- słowniczek teatralny i prasowy (segregatory).

Działania twórcze uczniów:

- formy dramy,
- inscenizacje,
- spektakle teatralne na bazie legend, regionalnych podań, mitów, tekstów własnych,
- redagowanie szkolnej gazetki,
- organizacja swego warsztatu pracy - praca ze słownikami, gromadzenie materiałów na określony temat,
- prowadzenie kroniki klasowej,
- pierwsze wstępne obeznanie z pracą komputera,
- praca z magnetofonem i dyktafonem,
- prace plastyczne – własne artystyczne interpretacje oglądanych przedstawień, projekty lalek, kostiumów, scenografii, masek, itp.
- próby tworzenia własnych podkładów muzycznych do przedstawień.

Działania wspomagające:

- wycieczki do redakcji gazety regionalnej,
- wyjazdy na spektakle Teatru Lalek „Pleciuga” i szczecińskich teatrów dramatycznych (zależnie od repertuaru odpowiadającego wiekowi uczniów – min. 5 w ciągu roku szk.),
- współpraca z Towarzystwem Kultury Teatralnej w ...
- wyjazdy na wystawy, ciekawe wydarzenia kulturalne w mieście, stały kontakt z Miejską Biblioteką Publiczną
- współpraca z Młodzieżowym Domem Kultury w ...

Klasa VI

Formy wypowiedzi:

- doskonalenie prasowych form poznanych w klasie IV i V,
- wywiad prasowy,
- ankieta-sonda, artykuł prasowy jako publicystyczne formy informacyjne,
- zebranie wiadomości o poznanych gatunkach prasowych (zasygnalizowanie pozostałych form publicystycznych, ćwiczenia z innymi na bazie czasopism).

Kultura, sztuka, tradycja...

- praca profesjonalnej redakcji - komputerowy skład gazety,
- praca dziennikarza w terenie,
- warsztat pracy dziennikarza, podstawowe przepisy, zasady Prawa Prasowego obowiązujące także dziennikarza-amatora,
- scenariusz teatralny – początek pracy nad spektaklem,

- etapy pracy nad tekstem i przygotowaniem przedstawienia – wizyta na próbie w teatrze profesjonalnym,
- środki ekspresji aktora,
- za kulisami – praca zespołu teatralnego,
- zebranie wiedzy o teatrze, podsumowanie wiadomości kl. IV - VI,
- słowniczek teatralny i prasowy (segregatory),
- klasowy turniej wiedzy i umiejętności teatralnych,
- klasowy konkurs o tytuł najlepszego dziennikarza („Złote Pióro”).

Działania twórcze uczniów:

- formy dramy,
- inscenizacje,
- spektakle teatralne na bazie tekstów własnych, tekstów z klasyki literatury polskiej – np. fragmenty powieści, bajki,
- redagowanie gazetki szkolnej,
- prowadzenie kroniki klasowej,
- praca z komputerem (redagowanie różnych form prasowych, zapis, próby prostego komputerowego składu gazety – podział na szpalty, rysunki, itp.),
- praca z magnetofonem i dyktafonem,
- prace plastyczne na podstawie przedstawień, projekty scenografii, kostiumów (z opisem), proste formy rzeźby i formy przestrzenne np. z papieru,
- własne propozycje muzycznego opracowania przedstawień klasowych.

Działania wspomagające:

- zacieśnienie kontaktów z najbliższymi teatrami dramatycznymi,
- wyjazdy na spektakle (min. 5 w ciągu roku szk.),
- współpraca z Towarzystwem Kultury Teatralnej w ...
- stałe kontakty z miejską biblioteką i Młodzieżowym Domem Kultury,
- wyjazdy na ciekawe wystawy, filmy, imprezy kulturalne w mieście i rejonie,
- stałe kontakty z regionalnymi redakcjami,
- nawiązanie współpracy z najbliższym ośrodkiem telewizyjnym.

Gimnazjum (kl. I-III)

Klasa I

Formy wypowiedzi:

- przypomnienie form wypowiedzi i publicystycznych form informacyjnych ze szkoły podstawowej,
- ankieta, sonda z komentarzem,

- sprawozdanie z elementami recenzji, próby recenzji przedstawienia teatralnego, filmu,
- próby dyskusji na łamach gazety, polemika, wyrażanie własnych opinii.

Kultura, sztuka, tradycja...

- praca profesjonalnej redakcji dziennikarskiej: sposoby uatrakcyjniania szaty graficznej czasopisma, materiał ilustracyjny,
- komputerowy skład gazety (w systemie Windows),
- praca dziennikarza telewizyjnego i radiowego,
- przypomnienie podstawowych zasad Prawa Prasowego dotyczących kodeksu pracy dziennikarza,
- twórcy dzieła teatralnego: scenografia, kostiumy, charakteryzacja, rekwizyty, muzyka i choreografia, reżyseria – podsumowanie wiadomości ze szkoły podstawowej,
- antyczny teatr grecki: komedia i tragedia; budowa teatru antycznego; aktor w teatrze antycznym,
- teatr średniowiecza w Europie: moralitety, misteria; farsy, szopki, jasełka,
- warsztat pracy aktora – praktyczne zajęcia z aktorami,
- specyfika teatru telewizji,
- słowniczek teatralny i dziennikarski (segregatory).

Działania twórcze uczniów:

- drama,
- inscenizacje,
- spektakle teatralne na bazie tekstów antycznych i średniowiecznych; własne propozycje uczniów,
- redagowanie gazetki szkolnej (skład komputerowy),
- prowadzenie kroniki klasowej,
- rejestracja ciekawych wydarzeń klasowych kamerą VHS,
- działania plastyczno-techniczno-muzyczne: afisze, plakaty, prace plastyczne, podkłady muzyczne, projekty scenografii, itp.

Działania wspomagające realizację programu:

- kontynuowanie współpracy z redakcjami regionalnymi,
- stałe kontakty z teatrami dramatycznymi,
- wyjazdy na przedstawienia (min. 5 w ciągu roku szk.),
- współpraca z Centrum Kultury w ...
- śledzenie ciekawych imprez kulturalnych w mieście i regionie,
- zacieśnienie kontaktów z regionalnym ośrodkiem telewizyjnym,
- nawiązanie kontaktów z oddziałem regionalnego radia,
- kontynuowanie współpracy z Towarzystwem Kultury Teatralnej w ...

Klasa II

Formy wypowiedzi:

- utrwalenie publicystycznych form informacyjnych poznanych w kl. I,
- reportaż prasowy i fotoreportaż,
- dyskusja, polemika na łamach gazety (doskonalenie),
- recenzja (doskonalenie).

Kultura, sztuka, tradycja...

- praca profesjonalnej redakcji dziennikarskiej: usystematyzowanie poznanych gatunków prasowych, profesjonalny skład komputerowy czasopisma,
- komputerowe programy edytorskie przydatne w pracy dziennikarskiej,
- język literacki a język publicystyczny,
- teatr renesansu,
- komedia dell' arte,
- teatr szekspirowski, molierowski,
- komedia oświeceniowa,
- praca reżysera; polskie indywidualności reżyserskie,
- różne formy teatralne: opera, operetka, balet, pantomima, teatr uliczny,
- słowniczek dziennikarski i teatralny (segregatory).

Działania twórcze uczniów:

- drama,
- inscenizacje,
- redagowanie gazetki szkolnej (skład komputerowy – próby z innymi niż Windows programami edytorskimi),
- prowadzenie kroniki klasowej,
- rejestracja kamerą VHS ciekawszych wydarzeń z życia klasy i szkoły,
- spektakle związane z omawianą tematyką teatralną (renesans, oświecenie) oraz własne propozycje,
- próby reżyserskie scenek, etiud,
- formy plastyczno-techniczno-muzyczne: projekty kostiumów, scenografii, próby charakteryzacji, afisze, programy teatralne, itp.

Działania wspomagające:

- współpraca z redakcjami regionalnymi,
- dalsze kontakty z regionalnymi redakcjami telewizyjnymi i radiowymi,
- współpraca z Centrum Kultury w ...
- wyjazdy na spektakle (min. 5 w ciągu roku szk.),
- współpraca z instruktorami z Towarzystwa Kultury Teatralnej w ...
- stałe kontakty z najbliższymi teatrami.

Klasa III

Formy wypowiedzi:

- doskonalenie form poznanych w klasie I i II,
- felieton (dla uczniów zdolniejszych),
- konferencja prasowa,
- gatunki publicystyczne – podsumowanie.

Kultura, sztuka, tradycja ...

- usystematyzowanie wiedzy dziennikarskiej,
- słowniczek dziennikarski i teatralny (segregatory),
- dramat romantyczny,
- komedia fredrowska,
- dramat i teatr polski XIX w. (zarys),
- współczesne nurty dramaturgii polskiej i światowej,
- dzieło teatralne jako całość, wynik pracy wielu twórców – podsumowanie,
- teatr telewizyjny, radiowy – podsumowanie,
- nowatorskie, alternatywne formy teatralne,
- teatr poezji,
- klasowy turniej wiedzy dziennikarskiej, zmagania o tytuł najlepszego dziennikarza – „Złote Pióro”,
- klasowy turniej wiedzy i umiejętności teatralnych – zmagania o „Złotą Maskę”.

Działania twórcze uczniów:

- drama,
- próby nowatorskich form teatralnych np. teatr uliczny,
- dłuższy spektakl na bazie wybranego utworu – „przedstawienie dyplomowe”,
- redagowanie szkolnej gazetki – skład komputerowy,
- prowadzenie kroniki klasowej,
- próby teatru poezji,
- pisanie tekstów do prasy regionalnej.

Działania wspomagające:

- współpraca z redakcjami prasy regionalnej,
- nawiązanie kontaktu z czasopiśmem o zasięgu krajowym,
- wyjazdy na spektakle (min. 5 w ciągu roku szk.),
- współpraca z regionalną telewizją i radiem,
- stałe kontakty z Towarzystwem Kultury Teatralnej w ...
- współpraca z Centrum Kultury w ...
- śledzenie ciekawych imprez kulturalnych w mieście i regionie.

Sposoby realizacji programu klasy teatralno-dziennikarskiej

Sposoby osiągnięcia założonych celów przedstawione w tym rozdziale dotyczą zarówno szkoły podstawowej jak i gimnazjum.

1. Częste wizyty w teatrach (min. raz na dwa miesiące).
2. Prezentacja przeżyć poprzez plastyczne konkretyzacje; redagowanie sprawozdań, recenzji, wywiadów z aktorami, dyskusji po spektaklach, itp.
3. Lekcje teatralne prowadzone przez aktorów po spektaklach i przez instruktorów Towarzystwa Kultury Teatralnej w ...
4. Współpraca z redaktorami telewizji i radia – wizyty w tych placówkach, poznanie specyfiki pracy dziennikarza telewizyjnego i radiowego.
5. Przygotowywanie własnych spektakli, inscenizacji, etiud na bazie lektur i tekstów własnych:
 - przygotowywanie lalek, kostiumów, scenografii, rekwizytów, podkładu muzycznego,
 - próby reżyserii,
 - prezentacja przedstawień dla szkoły, rodziców, środowiska,
 - konfrontowanie swoich umiejętności poprzez udział w przeglądach teatralnych, turniejach wiedzy, itp.
6. Wykorzystanie dramy (wprawki, gry dramowe) w procesie dydaktyczno-wychowawczym. Kultura żywego słowa – ćwiczenia.
7. Współpraca z regionalnymi czasopismami: lekcje w redakcjach tych czasopism, spotkania z dziennikarzami.
8. Organizowanie co 2 lata Warsztatów Dziennikarskich.
9. Przygotowywanie Szkolnego Festiwalu Teatralnego (klasa w roli jurora) i Przeglądu Amatorskich Teatrów Szkół Podstawowych „O Nagrodę Cukrowej Głowy” dla okolicznych szkół.
10. Redagowanie szkolnego miesięcznika.
11. Wycieczki dydaktyczne:
 - do drukarni,
 - lekcje biblioteczne, muzealne,
 - wizyty w placówkach kulturalnych: zwiedzanie wystaw, udział w ciekawych imprezach,
 - wyprawy do kina,
 - inne wycieczki i wyjazdy mające na celu integrację zespołu klasowego np. rajdy piesze, rowerowe, wycieczki krajoznawcze, „zielone szkoły”.

12. Przygotowywanie materiałów promujących klasowe spektakle: afisze, programy teatralne, itp.
 13. Prowadzenie dwóch segregatorów: prasowego i teatralnego, gromadzącego wycinki, materiały, zapiski, itp. z tych dziedzin (jeden na 3 lata szkoły podstawowej, drugi na 3 lata gimnazjum).
 14. Korelacja działań klasy z pracą na lekcjach plastyki, techniki, muzyki, historii (elementy) i informatyki.
 15. Nawiązanie kontaktów z innymi klasami o podobnych zainteresowaniach, wymiana doświadczeń, spotkania, korespondencja.
 16. Zabawy, turnieje klasowe, konkursy np. „Omnibus teatralny”, „Złote Pióro”, „Złota Maski”.
-

Osiągnięcia konieczne i sposoby sprawdzania skuteczności programu

Szkoła podstawowa

Osiągnięcia konieczne i sposoby ich oceny:

1. Umiejętność redagowania poznanych w kl. IV-VI gatunków dziennikarskich: informacja o wyglądzie osób, przedmiotów, połączona z odczuciami, notatka prasowa, list do redakcji, sprawozdanie z wyprawy do teatru, kina, zaproszenie na spektakl, zawiadomienie o szkolnej imprezie, artykuł, wywiad prasowy, ankieta-sonda.
2. Umiejętność gromadzenia i porządkowania materiałów do gazetki, pracy ze słownikami, korzystania ze zbiorów biblioteki, czytelnicy szkolnej, a przy pomocy bibliotekarza z biblioteki miejskiej.
3. Rozpoznawanie pozostałych publicystycznych form informacyjnych w czasopiśmie profesjonalnych.
4. Wykorzystywanie zdobytych umiejętności i wiadomości z dziedziny prasoznawstwa w redagowaniu szkolnej gazetki.
5. Umiejętność posługiwania się magnetofonem i dyktafonem przy przeprowadzaniu wywiadów.
6. Umiejętność pracy z komputerem przy redagowaniu tekstu, prostym składzie gazetki w programie Windows.
7. Rozumienie pojęć dotyczących twórców teatralnych, budowy teatru, ludzi teatru, różnych form i technik teatralnych, poznawanych w poszczególnych klasach.
8. Praktyczne zastosowanie zdobytych wiadomości i umiejętności aktorskich, scenograficznych w przygotowywaniu inscenizacji, spektakli prezentowanych na forum szkoły i środowiska.
9. Sprawdzanie nabytych umiejętności artystycznych, teatralnych, recytatorskich, plastycznych, itp., poprzez udział w miejskich, rejonowych konkursach, przeglądach teatralnych.
10. Klasowe sprawdziany (pisemne, ustne, praktyczne) w ciągu roku, konkursy i turnieje na zakończenie nauki w danej klasie, badające stopień opanowania wiedzy, zdobyte umiejętności np. „Omnibus teatralny”, turniej dziennikarski o tytuł „Mistrza Pióra”.
11. Coroczny udział klasy w wojewódzkim konkursie „Przyjaciele teatru” organizowanym przez Towarzystwo Kultury Teatralnej w ... (sprawdzian wiedzy i umiejętności teatralnych).

12. Praktyczne zastosowanie i sprawdzanie umiejętności dziennikarskich uczniów poprzez tworzenie młodzieżowej oprawy prasowej w czasie corocznych polsko-niemieckich festiwali młodzieży organizowanych przez Związek Celowy Gmin Pomorza Zachodniego „Pomerania”.
13. Ocena zdobytych wiadomości i umiejętności w postaci testu kompetencyjnego na zakończenie roku nauki. Test oprócz ogólnych zagadnień wynikających z treści programowych podanych w podstawie programowej MEN powinien obejmować tematykę teatralno-dziennikarską wynikającą z niniejszego programu. Opracowaniem testu zajmuje się nauczyciel prowadzący przy współpracy z doradcą metodycznym albo konsultantami Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli.
14. W celu szerszego zapoznania uczniów i rodziców z osiągnięciami, wynikami dziecka w nauce po I półroczu każdego roku oprócz tradycyjnej oceny uczeń otrzyma ocenę opisową dokładniej omawiającą jego sukcesy, zdolności, umiejętności, poziom wiedzy, ewentualne braki, sposoby ich wyrównania, itp.
15. Zakłada się zastosowanie także innych form ewaluacji, proponowanych np. przez dyrekcję szkoły, doradców metodycznych, kuratorium. Możliwe jest także wprowadzenie oceny programu w postaci ankiety dla uczniów i rodziców, stosowanej np. po pierwszym roku pracy według tego programu albo na zakończenie cyklu kształcenia w szkole podstawowej.

Gimnazjum

Osiągnięcia konieczne:

1. Umiejętność redagowania prasowych form wypowiedzi poznanych w szkole podstawowej i poszczególnych klasach gimnazjum: dyskusja, polemika na łamach gazety, recenzja, reportaż, fotoreportaż, sonda z omówieniem i dla uczniów zdolniejszych – felieton.
2. Umiejętność samodzielnego opracowania materiału prasowego, korzystania ze zbiorów biblioteki szkolnej i miejskiej, znalezienia tematu, korekty pracy.
3. Wykorzystanie wiedzy i umiejętności w redagowaniu miesięcznika szkolnego przy zastosowaniu prostego składu komputerowego (dla uczniów zdolniejszych – próby bardziej profesjonalnych programów edytorskich).
4. Umiejętność posługiwania się sprzętem przydatnym w pracy dziennikarskiej np. magnetofon, dyktafon, aparat fotograficzny.
5. Rozumienie pojęć z dziedziny teatru dotyczących budowy tekstu dramatycznego, tworzyw teatralnych, współtwórców spektaklu, różnych technik i form teatralnych poznawanych w poszczególnych klasach.
6. Ogólna orientacja na temat historii teatru, jego rozwoju w poszczególnych epokach, znanych dramaturgów, współczesnych tendencji, itp.
7. Praktyczne zastosowanie zdobytych umiejętności w przygotowaniu inscenizacji, przedstawień dla rodziców, szkoły, środowiska, na przeglądy teatralne.

Sposoby, metody oceniania:

1. Sprawdzanie zdobytych wiadomości i umiejętności uczniów z dziedziny prasoznawstwa i tematyki teatralnej w ciągu każdego roku szkolnego poprzez ewaluację „wewnętrzną” dokonywaną przez nauczyciela prowadzącego klasę:
 - a) formy pisemne: różnego typu testy, sprawdziany oceniające poziom opanowania materiału nauczania, formy literackie, szkolne i dziennikarskie formy wypowiedzi, prace klasowe, domowe itp.
 - b) formy ustne: np. recytacje, prace literackie, referaty,
 - c) formy praktyczne: inscenizacje, etiudy, spektakle, przygotowywanie scenografii, kostiumów, oprawy muzycznej; próby reżyserskie; redagowanie szkolnej gazetki, praca z komputerem.
2. Klasowe turnieje wiedzy na temat dziennikarstwa i teatru, konkursy o tytuł najlepszego aktora (turniej „Złota Maską”) i dziennikarza (konkurs „Złote Pióro”) na zakończenie cyklu kształcenia w gimnazjum.
3. Coroczny udział klasy i sprawdzanie swoich umiejętności i wiedzy w wojewódzkim konkursie teatralnym „Przyjaciele Teatru”.
4. Możliwość konfrontacji swoich umiejętności, zdolności poprzez udział w miejskich, rejonowych przeglądach teatralnych, konkursach teatralnych, konkursach recytatorskich, plastycznych, literackich a także poprzez uczestnictwo w niekonkursowych formach np. Spotkania Teatralne „Pinokio” w Złotowie koło Piły (z udziałem amatorskich zespołów teatralnych z Polski, Niemiec i Anglii), Polsko-Niemiecki Festiwal Młodzieży organizowany przez ZCGPZ „Pomerania”.
5. Przygotowanie przez klasę każdego roku Szkolnego Festiwalu teatralnego z udziałem pozostałych klas gimnazjalnych jako forma kulturalnego oddziaływania na środowisko szkolne, a także sprawdzian organizacyjnych umiejętności klasy oraz wiedzy i umiejętności teatralnych poprzez pracę członków klasy jako jurorów festiwalu.
6. Przeprowadzanie na zakończenie nauki każdego roku testu kompetencji oceniającego ogólną wiedzę uczniów z zaakcentowaniem wiadomości z dziedziny prasoznawstwa i teatru (albo osobnego testu tylko dotyczącego tematyki wynikającej ze specyfiki niniejszego programu) przygotowanego przez nauczyciela prowadzącego w porozumieniu z doradcami metodycznymi lub na zlecenie dyrektora szkoły w oparciu o propozycje konsultantów Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli albo innych organów doradczych.
7. Wprowadzenie – podobnie jak w kl. IV-VI szkoły podstawowej – oprócz oceny tradycyjnej – oceny opisowej na I półroczu, informującej rodziców i ucznia o osiągnięciach w nauce, zdobytych umiejętnościach, zachowaniu, aktywności społecznej, sukcesach, uwagach na temat ewentualnych braków, sposobach wyrównywania niedociągnięć.
8. Na zakończenie cyklu kształcenia w gimnazjum prawo oceny programu, jego skuteczności, ewentualnych niedostatków mają rodzice, uczniowie, dyrekcja szkoły. W celu zaprezentowania uwag, spostrzeżeń uczniów i rodziców może być zastosowana ankieta.

9. Po każdym roku nauki nauczyciel prowadzący powinien dokonać własnej oceny programu w postaci sprawozdania ujmującego omówienie realizacji zamierzonych celów, osiągnięcia, uwagi, wnioski na rok następny.

Uwaga!

Podstawowym zamierzeniem twórcy programu jest ogólnie odejście od encyklopedyzmu, wyposażenie uczniów tylko w ten zakres wiedzy z dziedziny prasoznawstwa i tematyki teatralnej, który niezbędny jest do realizacji zamierzonych przedsięwzięć teatralnych i dziennikarskich. Dlatego program nie przewiduje zbyt dużo form oceniających wiedzę ucznia wynikającą z pracy według niniejszego programu, ale nastawiony jest na działania praktyczne, szerokie uczestnictwo w życiu kulturalnym środowiska, regionu, aktywność, zaangażowanie uczniów, odkrywanie swoich zdolności. W obu cyklach edukacyjnych zaproponowano więc szereg praktycznych możliwości oceny skuteczności programu i umiejętności uczniów poprzez ich działalność teatralną i dziennikarską.

Uwagi końcowe

1. Warunki niezbędne do realizacji programu klasy teatralno-dziennikarskiej i jej funkcjonowania zapewnią dyrekcja szkoły.
2. Dyrekcję szkoły w jej działaniach organizacyjno-finansowych na rzecz klasy wspomagają rodzice.
3. Program klasy opracowany jako uzupełnienie i wzbogacenie treści programowych Ministerstwa Edukacji Narodowej może być realizowany w powiązaniu z podręcznikami do nauki języka polskiego (w szkole podstawowej i gimnazjum) spełniającymi zasady reformy oświatowej określone przez to ministerstwo.
4. Literaturą pomocniczą przy realizacji programu mogą być następujące pozycje:

Brthold M., *Historia teatru*. Tłum. D. Żmij-Zielińska. Warszawa 1980
Dziedzic A., Gudro M., *Drama w szkole podstawowej*. Warszawa 1995
Dziedzic A., Pichalska J., Świdorska E., *Drama na lekcjach języka polskiego w szkole średniej*. Warszawa 1995

Filler W., *Współczesny teatr polski*. Warszawa 1976

Grodzicki A., *Reżyserzy polskiego teatru*. Warszawa 1979

Grzegorek L., *Poznajemy teatr*. Warszawa 1972

Hausbrandt A., *Elementy wiedzy o teatrze*. Warszawa 1982

Łowski S., *Vademecum teatru amatorskiego*. Kraków 1986

Jurkowski H., *Dzieje teatru lalek. Od antyku do romantyzmu*. Warszawa 1970

Jurkowski H., *Dzieje teatru lalek. Od wielkiej reformy do współczesności*. Warszawa 1984

Jurkowski H., Ryl H., Stanowska A., *Teatr lalek. Zagadnienia metodyczne*. Warszawa 1979

Kafel M., *Zarys techniki wydawniczej*. Warszawa 1971

Marzec A., Rzęsikowski S., *Edukacja teatralna, filmowa na lekcjach języka polskiego*. Kielce 1994

Raszewski Z., *Krótką historia teatru polskiego*. Warszawa 1997

Rybotycka L., *Gry dramatyczne. Teatr młodzieżowy*. Warszawa 1976

Semil M., Wysińska E., *Słownik współczesnego teatru. Twórcy, teatry, teorie*. Warszawa 1980

Teatr. Film. Telewizja. Praca zbiorowa pod red. T. Fredro. Warszawa 1972

Wroński J., *Teatr szkolny i jego funkcje wychowawcze*. Kraków 1974

Z dziejów drukarstwa polskiego. Praca zbiorowa pod red. M. Kafla. Warszawa 1971

Niezwykle przydatne jest także czasopismo „*DRAMA*”. Jest to poradnik dla nauczycieli i wychowawców, redagowany przez Alicję Pruszkowską, Halinę Machulską, Jana Tatarowicza, wydawany w Warszawie.